

УКРАЇНСЬКІ ТРУДОВІ МІГРАНТИ В СТРУКТУРІ РИНКУ ПРАЦІ ІТАЛІЇ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

УДК 94(450) : 94(477)

ББК 63.3 (0)

На основі аналізу офіційних статистичних даних Італійської Республіки та архівних матеріалів проаналізовано економічну зайнятість трудових мігрантів. Окреслено її територіальну специфіку у зрізі адміністративно-політичних регіонів країни. Висвітлено специфіку зайнятості українців на Апеннінах та визначено її особливості.

Ключові слова: ринок праці, професія, трудова імміграція, українці, Італія.

Трудові мігранти мають важливе економічне значення для будь-якої країни. Вони виконують роль основних наповнювачів бюджету, сприяють зростанню ВВП та загальному економічному розвитку держави. Не виключенням є українські заробітчани в Італійській Республіці, які становлять вагомий відсоток у кількості працюючих іммігрантів у цій країні.

Ця тема частково розглядалася вітчизняними та італійськими дослідниками. У цьому аспекті важливим стало вирізнення і пізнання факторів відштовхування від країни походження і факторів притягання до Італії як країни прибуття і реалізації себе в економічному зрізі. Зокрема окремі аспекти економічної зайнятості українців в Італії висвітлені у працях О. Герасименко [2], О. Кривульченка [5], Н. Тиндик [12] та Н. Шегди [14]. Ролі ринку праці в асиміляції іноземних робітників присвячені роботи А. Вентуріні і К. Вілозіо [25]. Специфіка праці іммігрантів розглядається у роботах італійських учених Л. Наре [19], Дж. Кампані [16] і Е. Рейнері [24]. У свою чергу А. Путіні дослідив зайнятість східноєвропейських спільнот у Римі [9], а Т. Наполітано концентрує увагу на все більшу інтернаціоналізацію економіки столиці та регіону Лаціо, роль у цих процесах іноземців [6].

У цій публікації ми ставимо за мету з'ясувати основні параметри структури ринку праці трудових мігрантів в Італії та специфіку економічної зайнятості українців на їхньому тлі.

Іммігрантська спільнота Італії становить 15,5% всієї робочої сили країни [9, с. 17]. У той же час, на думку більшості сучасних італійських дослідників, іммігранти, які мешкають на території Апеннін, взагалі не конкурують з місцевими жителями на ринку праці [25, р. 2]. Причиною цього є те, що вони заповнюють нішу малокваліфікованих працівників та з низьким рівнем знання італійської мови, а значить, характеризуються мінімальною соціоекономічною динамікою. Іноземці найчастіше забирають ті робочі місця, які для

італійців є непривабливими [15, с. 7].

Для розуміння особливостей економічної зайнятості населення Італії потрібно проаналізувати основні параметри її структури за відповідними секторами праці. Згідно з офіційними даними 2011 р., розподіл праці за секторами економіки в Італії має свою специфіку як для громадян країни, так і для трудових мігрантів. Так, 3,9% італійців і 4,3% заробітчачан були зайняті у сільському господарстві, 20,1% і 19,5% – у промисловості, 7,6% і 16,7% – у будівництві, 15,4% і 8,2% – у торгівлі, 53% і 51,3% – у сфері послуг [22, р. 4].

Аналіз сфер економічної зайнятості Італії показує, що 54,4% чоловіків і жінок іноземного походження працюють у сфері обслуговування, 32,4% – у промисловості, 7,7% – у сільському господарстві [9, с. 17]. У 2009 р. іммігрантська праця в Італії визначена галузево наступним чином: 13,8% – сільське господарство, 26,4% – промисловість, 39,2% – сфера послуг [10].

Якщо порівнювати професійні ніші, які займають громадяни Італії та іноземці, то тут ми спостерігаємо значні диспропорції. Так, 2,7% італійців та 0,4% іноземців, які перебувають у країні, виконують керівні функції, 7,6% і 0,9% є кадровими працівниками, 46,8% і 7,4% працюють службовцями, 41,7% і 89,8% належать до робітників, 1,2% і 1,2% є практикантами відповідно [22, р.4]. Для Італії також характерна диспропорція зайнятості в секторі некваліфікованої робочої сили. Зокрема, у професійному зрізі відсоток висококваліфікованих працівників серед італійців становить 36,8%, серед іноземців – лише 7,1%; кваліфікованих – 54,4% і 55,2%, низько кваліфікованих – 7,6% і 37,7% відповідно [22, р. 4].

У секторі некваліфікованої робочої сили зайняті лише 19% італійців та 72% іноземців. Водночас 76,8% іммігрантів, які перебувають в Італійській Республіці, задіяні в секторі послуг. Некваліфікований ринок праці включає працівників фабрик, доглядальниць вдома, домашню прислугу, будівельників, порт'є, клерків. Типи роботи, доступні для іноземних громадян, є дуже обмеженими і вони жодним чином не віддзеркалюють попереднього освітнього рівня цих працівників [6, с. 270].

Аналізуючи структуру розподілу праці в Італії, слід відзначити, що для неї характерний досить високий відсоток найманих працівників. Так, відповідно до даних статистики, у 2006 р. 84,8% іноземців в Італії та 73,7% італійців перебували у наймі [9, с. 17].

Характерною особливістю зайнятості іммігрантів в Італії є їх працевлаштування здебільшого в сім'ях доглядальницями або домашніми працівниками. Цьому сприяють насамперед італійські традиції, згідно із якими в життєдіяльності вагоме значення відіграє родина, а батьки, дружина і діти перебувають на утриманні чоловіка. Економічне зростання в країні в 1980–1990-х рр. призвело до поліпшення матеріального і фінансового стану італійських сімей, що у зворотному плані відбилося на тому, що, як стверджують українські дослідниці Ю. Полякова та Х. Стебелінська, на італійському ринку праці утворилася прогалина в сфері соціального обслуговування, спрямованого на допомогу хворим та літнім людям [Полякова]. Причиною цього є той факт, що, як твердять італійські демографи, Італія перетворилася на країну літніх людей [18, р. 3].

Основними іммігрантськими професіями в Італії були і залишаються: каменярь, підсобний працівник, прибиральниця, продавець, різнороб, складський працівник, вантажник, охоронець, медсестра та обслуга. Великим попитом користуються електрики та працівники з вивозу сміття [11]. Як зауважує Дж. Кампані, іммігранти необхідні для важких, нестандартних, низькооплачуваних і соціально незначущих робочих місць [16, р. 1].

Аналіз статистичних матеріалів дає підстави стверджувати, що у північній Італії значна кількість мігрантів працює у промисловості та бізнесі, в той же час у південній основна їх зайнятість ґрунтується на домашній праці і роботі з догляду, у сільському господарстві та роздрібній торгівлі. Кожен із вищезгаданих секторів праці характеризується відповідними гендерними та етнічними ознаками.

Економічна зайнятість на Апеннінах має і відповідну статеву специфіку. Чоловіки-іммігранти, як правило, зайняті в будівельному секторі, в сільському господарстві та обробній промисловості, в той час як жінки-іммігрантки виконують роботу в родині і надають послуги в цілому, з них досить багато хотіли б працювати і у виробничій діяльності. Так, 19% іноземних працівників зайняті в наданні послуг у родині, з них 87% (за даними соціального забезпечення) складають жінки [25, р. 5].

В Італії склалася відповідна структура зайнятості за галузями праці відповідно національної приналежності. Як свідчать матеріали італійських соціологічних досліджень, 76,8% румунів на Апеннінах займаються будівельним бізнесом (як і більшість поляків, албанців та молдован), 64,3% бангладешців, 67,3% китайців, 83,4% марокканців працюють у роздрібній торгівлі. 13,6% та 77,3% єгиптян, через їх низьку кваліфікацію, зайняті у виробництві та сфері послуг відповідно [6, с. 285]. За даними В. Полькі у 2011 р. румуни та албанці працювали в будівництві, китайці та індуси переважали у виробничому секторі, у сфері інших послуг найбільша зайнятість спостерігалася серед філіппінців, українців, молдован та перуанців [21].

Водночас, розглядаючи можливості кар'єрного зростання серед іммігрантських спільнот на Апеннінах, італійські дослідниці А. Вентуріні і К. Вілосіо твердять, що «африканські іммігранти мають найменші кар'єрні перспективи, в той час як східноєвропейські та азіатські працівники є не менш далеко позаду» [25, р. 1]. Серед основних етнічних груп, африканці мають менше можливостей для розвитку кар'єри [25, р. 3].

Саме тому шанси іммігрантів влаштуватися на посади краще оплачуються і більш престижніші – мінімальні [10, с. 18].

Таким чином, на італійському ринку праці іноземним робітникам здебільшого пропонується тільки некваліфікована робота. Тому значна їх частина працює у тіньовому секторі економіки країни. Одночасно вони становлять вагомий сегмент економіки Італії. З цього приводу генеральний віце-директор Національного банку Італії А. М. Тарантола, виступаючи у 2009 р. на симпозіумі «Солідарна економіка та підтримуючий розвиток», заявила, що праця іммігрантів є фундаментальною для врівноваження балансу надходжень, направлених на фінансування громадських потреб, функціонування ринку праці

та зайнятості у сфері послуг, і в перспективі репрезентує неабиякий вклад у розвиток економіки Італії. Вона зазначила, що «іноземні працівники є неабиякою знахідкою та багатством. А в перспективі й вкладом у розвиток економіки». Заробітчани «більше схиляються займати робочі місця, котрі залишаються вакантними, з огляду на те, що місцеві жителі відкидають деякі професії». Саме в такий спосіб, як зазначає посадовець, відбувається своєрідне взаємодоповнення між місцевими та іноземними працівниками. Тому вони «розвивають ринок праці в сфері низькокваліфікованих робіт і наповнюють у такий спосіб суспільну скарбницю країни» [3, с. 220-23].

Українські заробітчани, які становлять п'яту за кількістю національну групу в Італії, вагомо впливають на економічне структурування ринку праці. Кон'юнктура ринку праці в Італії зосереджена на втягненні робочої сили, яка б займала нішу хатніх робітниць, доглядальниць, молодшого медичного персоналу. До цієї категорії працівників насамперед належать жінки. Саме тому основна частина українців в Італії заповнює нішу асистентів із догляду за людьми похилого віку та з фізичними вадами, влаштовується домашніми працівницями. Респондент Л. Зазуляк з Болоньї зауважила, що «сім'ї, що наймають персонал на роботу – це достаток середнього, або вище середнього, вони благополучні, стабільні» [1]. Зазначені роботи раніше виконували жінки з Сомалі, Латинської Америки та Філіппін [14, с. 6]. Також українці поступово витісняли з «непрестижних» секторів вихідців із країн центральної Європи, насамперед, Польщі [12, с. 436].

Серед українських заробітчани переважають наступні типи робіт. «Colf» займаються домашньою роботою в загальному, залежно від потреб конкретної сім'ї. До цієї категорії належать домогосподарки, прибиральниці, і ті, хто працює «погодинно». «Fisca» (від італ. «fisso» – постійний) – праця біля хворих та людей похилого віку. Це є цілодобова робота біля тих, хто потребує постійного догляду – паралізованих, інвалідів, психічно хворих, з розсіяним склерозом, онкохворих, післяопераційних. Людину, яка працює на «фісі», називають «баданте» – доглядальниця.

Окремий вид роботи становить «policia». Її суть полягає в прибиранні помешкань або офісних приміщень. Здебільшого вона доповнює робоче навантаження українських заробітчани. Ті жінки, які доглядають за дітьми, часто на американський манер, називають «бейбісітерами». Незначну частину українців є «lavoratori subordinanti». До цього типу належать ті особи, які задіяні у всіх інших галузях сільського господарства, промисловості, сфери обслуговування і т.д. [7, с. 28].

У професійній ніші серед українців, які перебувають в Італії, склалася значна диспропорція залежно від того, ким вони працювали до еміграції на батьківщині і ким працюють у новій країні. Так, серед українських мігрантів Апеннін у професійному вимірі основу складають особи інтелігентних професій: вчителі, економісти, інженери, лікарі та медсестри. Стосовно інших професій, згідно з дослідженнями 2003 р., вони становили 51,8% від загальної кількості українців Італії.

За даними опитування 2003 р. серед українських іммігрантів педаго-

ги становлять 15,1% від усіх, хто емігрували до Апеннін, економісти та бухгалтери – 13,9%, інженери – 12,3%, працівники охорони здоров'я – 10,3%, працівники сфери торгівлі – 8,8%, робітники – 4,7%, працівники харчової промисловості – 4,3%, легкої промисловості – 3,7%, житлово-комунального комплексу – 3,6%, сільського господарства – 3,1%, культури – 1,8% та державні службовці – 0,7% відповідно [14, с. 10.]. Ті ж самі тенденції характерні й для соціологічного опитування 2007 р. Воно показало, що українські емігранти в Італії, в основному на батьківщині були зайняті у сфері медичного обслуговування 11,7% від загальної кількості, у сфері обслуговування – 11%, у сфері торгівлі – 10,4%, в освіті – 11,5%, у сфері виробництва – 21% та в органах державного управління – 3% [2, с. 200].

На відміну від інших національних груп, для українців характерна відповідна специфіка структури трудової зайнятості в Італії. У 2003 р. 64,1% осіб доглядають за хворими та старими; 6,4% – за дітьми; 18,5% – домогосподарки, 2% – працюють в сільському господарстві, 1,8% – у сфері обслуговування; 2,6% – в промисловості та 4,6% – зайняті в інших сферах. Кожен український емігрант утримує вдома в середньому, 4 особи [4, с.3].

Наступні соціологічні дані, отримані у 2007 р., вказують на часткову зміну у професійній зайнятості українців, які перебувають в Італії. Зокрема, прибиранням займалося 49% опитаних мігрантів, доглядом за хворими – 14%, доглядом за старими – 25%, доглядом за дітьми – 5%, с/г роботами – 0,5%, роботами в барах – 1,3% [2, с. 200].

Соціологічне дослідження 2008 р. встановило основні види економічної зайнятості українських заробітчан в Італії. З них 63,2% працюють у домашніх господарствах, 14,9% – у будівництві, 6,6% – у готелях і ресторанах, 6,2% – у сільському господарстві, 5,4% – в інших галузях, 1,6% – у промисловості, 1,3% – у оптовій і роздрібній торгівлі, 0,8% – у транспортній галузі [4, с. 41].

За професійними групами 49,8% українців в Італійській республіці зайняті на найпростіших професіях, 34,7% становлять працівники сфери торгівлі та послуг, 10,1% – кваліфіковані робітники з інструментом, 3,1% – кваліфіковані робітники сільського господарства, 2% – робітники з обслуговування, експлуатації та складання устаткування й машин, і лише 0,3% – професіонали, фахівці і технічні службовці [4, с. 44].

Якщо проаналізувати структуру зайнятості українців у регіональному зрізі, то можна виявити її відповідну специфіку в тих чи інших адміністративно-територіальних одиницях Італії. Згідно даних регіонального опитування, 2009 р. у Римі в українські заробітчани в основному зайняті в наступних професійних нішах: догляд за хворими здійснюють 51% опитаних, хатніми роботами охоплені 28% українських іммігрантів, доглядом за дітьми зайняті 3% осіб відповідно [17, р. 189].

У провінції Больцано «більшість українських жінок працюють доглядальницями, домашніми господарками чи наймаються на фірми для прибирання в лікарнях, офісах, підприємствах, влаштовуються продавцями у магазини та супермаркети. Невелика кількість українських чоловіків працюють робітниками у кар'єрі, де видобувають камінь, на виробництві асфальту. Не

багатьом вдалося влаштуватися на обслуговування ліфтів, зварювальниками, полірувальниками металу» [13, с. 31].

У Трентіно серед українців у сільському господарстві було зайнято 1,1%, у промисловості – 1,9%, у сфері послуг – 3,8% від усіх трудових мігрантів у провінції [23, р. 119]. Іншими словами 875 осіб з 1163 заробітчани або 75% усіх українців в Трентіно були зайняті у сфері послуг.

У Неаполі і регіоні Кампанія українські мігранти в основному представлені жінками. Вони зайняті в домашньому господарстві, працюють прибиральницями, доглядають за людьми похилого віку, дітьми та немічними [19].

Згідно з даними Дж. Пачіоли у 2000 р. українці в Калабрії в основному займалися садівництвом, квітникарством, агротуризмом, частково працювали на виноградниках, також спеціалізувалися на вирощуванні оливкових і подекуди цитрусових культур. Проте у 2007 р. вони у поодиноких випадках працювали лише на виноградниках, займаючи робочі місця у попередніх нішах [20, р. 11-12]. Таким чином, у північних і центральних провінціях українські трудові мігранти здебільшого зайняті у сфері надання послуг, а у південних – у сільськогосподарському секторі.

Для характеристики структури праці вагоме місце займає легальне чи нелегальне становище українських заробітчани. Від цього залежать заріток, шляхи і механізми працевлаштування. Згідно даних Центру дослідження проблем соціальної сфери (CENSIS), 77% хатніх працівниць трудяться «по-чорному» (без оформлення трудового договору, сплати податків, реєстрації). Серед інших галузей, де це явище є досить поширеним – сільське господарство (59,2%), будівництво (14,2%), готельний та ресторанний бізнес (14%) [11]. Відзначимо, що приблизно 55% українців з постійним дозволом на працевлаштування працюють у сфері домашньої опіки, домогосподарками чи іншими помічниками по дому. Це відповідно характеризує їхнє щоденне життя в Італії як надзвичайно одноманітне і небагате [9, с. 42].

Проте, значна частина українських заробітчани перебувала і продовжує перебувати в Італії на нелегальному становищі. З цього приводу вітчизняний дослідник О. Кривульченко зазначив, що до прийняття санаторії 2002 р. більшість українців в Італії працювала нелегально [5]. Проте ситуація змінилася після проведення широкої легалізації 2002 р. та наступних щорічних декретів для узаконення нелегальних працівників.

Як стверджує італійський дослідник Е. Рейнері, частка незареєстрованих робітників є набагато вищою в південних регіонах країни, але їх кількість є більшою в північній частині, де роботи більше. Проте, як твердить вчений, основна з причин такого територіального розподілу праці полягає в тіньовій економіці, яка глибоко вкоренилася в Італії [24, р. 5]. На 2002 р. абсолютна більшість українських заробітчани в Італії, а саме 96-97% були нелегальними працівниками [12, с. 436]. А згідно даних соціологічного дослідження 2008 р. в Італії 36,2% українців перебувало без офіційного статусу [4, с. 36].

Проте потрібно зауважити, що, незважаючи на дії влади, просвітню правову діяльність українських громадських організацій і товариств, робота в Італії була, є і напевно залишиться об'єктом купівлі-продажу. Так, за даними О. Кри-

вувльченка, робоче місце в країні може коштувати від 100 до 400 дол. [5]. Одночасно матеріали польових досліджень та періодичних видань підтверджують зазначену тезу. Так, українська заробітчаника Світлана за роботу заплатила 300 дол. [8, с. 25]. У свою чергу 45-річна українка Наташа з Неаполя у 2001 р. за свою першу роботу також сплатила вказану суму [19]. Проте, ведучи мову про купівлю-продаж роботи, на нашу думку, доцільно і потрібно врахувати певні параметри, серед яких базовими виступають: регіон і локалізація працевлаштування, статус перебування мігранта, рівень знання ним італійської мови.

Отже, іммігранти стали важливою складовою італійського ринку праці. Вони здебільшого заповнюють нішу малокваліфікованих працівників. Структура їх економічної зайнятості суттєво відрізняється від громадян країни. Трудові мігранти займають малопривабливі для італійців робочі місця, здебільшого в сфері послуг, будівництві, промисловості, сільському господарстві.

Специфіка економічної зайнятості трудових мігрантів, зокрема і українців, детермінується регіональними відмінностями. До неї додаються ще статеві і національні особливості. Українські заробітчани, становлячи офіційно п'яту за кількістю національну групу Італії, переважно займаються доглядом за старшими і хворими людьми чи є домашніми працівниками. Робота часто – об'єкт купівлі-продажу між заробітчанами. Великою рідкістю є праця за фахом, здобутим на батьківщині. Серед українців переважну більшість становлять жінки, чоловіки переважно зайняті на будівництві чи сільському господарстві. Значна частина українців продовжує залишатись нелегалами, що знижує їхню конкурентоздатність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архів інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника. – Ф. 1. – Оп. 9. – Спр. 5. – Арк. 1. 2. Герасименко О. Сучасна українська еміграція до Італії та зародження нової української діаспори / Олена Герасименко // Українознавство. – 2010. – №1. – С. 198-205. 3. «Іммігранти необхідні для розвитку італійської економіки як взаємодоповнення до праці італійців», – заява Анни Марії Тарантола, Генерального віце-директора Нацбанку Італії // До Світла. – 2009. – №7-9. – С.22-23. 4. Зовнішня трудова міграція населення України / За ред. В.Г. Чебанова. – К.: Інформаційно-аналітичне агентство, 2009. – 79 с. 5. Кривульченко О. Українці-заробітчани в Італії: умови праці та соціальне становище / О. Кривульченко // Незалежний культурологічний часопис «І». – 2003. – Режим доступу: <http://www.jimagazine.lviv.ua/kordon/migration/2003/kryvulch.htm>. 6. Наполітано Т. Глобалізація, імміграція і підприємництво. Римський погляд на інтернаціоналізацію / Т. Наполітано // Трудова міграція як інструмент інтернаціоналізації. Збірка матеріалів комплексного дослідження трудової міграції та ринків праці (Іспанія, Італія, Молдова, Україна, Російська Федерація). – Львів, 2010. – С. 257-330. 7. Легалізація. Що це таке? // До Світла. – №9 (11). – 2002. – С. 28-30. 8. Музичка І. «Продаю роботу, чи брата свого?» / І. Музичка // До Світла. – № 2 (4). – 2002. – С. 25-27. 9. Путіні А. Зайнятість та інтеграція. Життя у східноєвропейських спільнотах Риму / А. Путіні // Трудова міграція як інструмент інтернаціоналізації. Збірка матеріалів комплексного дослідження трудової міграції та ринків праці (Іспанія, Італія, Молдова, Україна, Російська Федерація). – Львів, 2010. – С.13-99. 10. Сапего Г. Специфіка іммігрантського труда в Італії /

Г. Сапего // Режим доступу – <http://credonew.ru/content/view/969/62/>. 11. Ситікова Л. Стандарт емігрантського життя в Італії (сторінками італійської преси) / Л. Ситікова // Режим доступу <http://newwave4.org/merediany/83-standart-emigrantskogo-zhittja-v-italiyi.html>. 12. Тиндик Н. Трудова міграція в епоху глобалізації: інтеграція у світ чи втеча від бідності: монографія / Н. Тиндик. – Львів: ЛьвДУВС, 2009. – 600 с. 13. Українська громада міста Бользано // До Світла. – №10-11. – 2009. – С. 31. 14. Українська імміграція в Італії. Історична довідка та статистична документація. – за редакцією Наталії Шегди та колективу Статистичного Досьє Імміграція Карітас/Мігрантес. – Рим, 2006. – 13 с. 15. Яворська М. Майже кожен четвертий іноземець у Неаполі та поблизу – українець // Українська газета. – 2010. – листопад. – С. 7. 16. Campani G. Migration and integration in Italy: a complex and moving landscape / G. Campani // Режим доступу: <http://migrationeducation.org/fileadmin/uploads/IntegrationinItaly.pdf>. – 24 р. 17. Dossier Statistico Immigrazione Caritas-Migrantes 2010 nell'anno del suo XX anniversario. – Roma: Idos, 2010. – 508 р. 18. Il lavoro degli stranieri in Italia. – 31 р. – Режим доступу: http://www.uila.eu/public/guide/lavoro_stranieri_in_Italia.pdf. 19. Nare L. Ukrainian and Polish Domestic Workers in Naples – A Case of East-South Migration / L. Nare // Режим доступу: <http://www.migrationonline.cz/e-library/?x=1966763>. 20. Paciola G. L'impiego degli immigrati extracomunitari in agricoltura: il caso della Calabria / G. Paciola // Режим доступу – http://www.rica.inea.it/public/it/view_file.php?action=article&id=153&ext=pdf&data_type=application/pdf. – 17 р. 21. Polchi V. Immigrati, lavorano di più ma guadagnano di meno / V. Polchi // La Repubblica. – 2012. – 03 febbraio. 22. Rapporto 2011. L'immigrazione per lavoro in Italia: evoluzione e prospettive Sintesi Rapporto 2011 // Режим доступу – http://www.lavoro.gov.it/NR/rdonlyres/0D437786-9790-4B93-8625-E2BAD6A67FEE/0/Rapporto_immigrazione_sintesi_250211.pdf. 23. Rapporto annuale 2011. L'immigrazione in Trentino. A cura di M. Ambrosini, P. Boccagni, S. Piovesan. – Trento, 264 р. 24. Reyneri E. Migrants Involvement in Irregular Employment in the Mediterranean Countries of the European Union. International Migration Papers. Geneva / E. Reyneri // Режим доступу: <http://www.ilo.org/public/english/protection/migrant/download/imp/imp41.pdf>. 25. Venturini A., Vilosio C. Labour market assimilation of foreign workers in Italy / C. Vilosio, A. Venturini // Режим доступу: <http://www.cepr.org/meets/wkcn/2/2395/papers/VillosioFinal.pdf>. – 26 р.

Petro Hawrylyshyn

UKRAINIAN IMMIGRANTS ON THE LABOUR-MARKET OF ITALY AND THE PERCULIARITY OF THEIR EMPLOYMENT

Economic employment of immigrants has been analyzed on the basis of the official statistics of Italy and archive materials. The article outlines the territory peculiarities of the regions, deals with the specific features of employment of Ukrainian immigrants in the Apennines.

Key words: labour market, occupation, labour immigration, Ukrainian, Italy.

УКРАИНСКИЕ ТРУДОВЫЕ МИГРАНТЫ В СТРУКТУРЕ РЫНКА ТРУДА ИТАЛИИ И СПЕЦИФИКА ИХ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗАНЯТОСТИ

На основе анализа официальных статистических данных Итальянской Республики и архивных материалах проанализирована экономическая занятость трудовых мигрантов. Определена ее территориальная специфика в разрезе административно-политических регионов. Освещена специфика занятости украинцев на Апеннингах и определены ее особенности.

Ключевые слова: рынок труда, профессия, трудовая иммиграция, украинская, Италия.